

VALI 111!

Selles ja ka-
hes järgnevas
Grüünes tut-
vustame Euroo-
pa Parlamendi
kandidaate, kes
selgitavad Ees-
timaa Roheliste
sõnumeid.

MAREK STRANDBERG

EERi eestkõneleja arut-
leb toidust mitme kandi-
pealt.

AGU KIVIMÄGI

... selgitab Roheliste
vaateid julgeoleku
kohta.

RUTH TAMMEORG

... tutvustab Rohelis-
te põllumajanduspo-
liitika seisukohti.

TÖNU TRUBETSKY

... räägib kogukondli-
kest väärtustest ja inim-
õigustest Euroopa Liid-
dus.

GRÜÜNE

Eestimaa Roheliste häälekandja

WWW.GRYNE.EE

LOE LÄBI JA ANNA SÕBRALE

UUS ENERGIA

Toidumured ja toidurõõmud

MAREK STRANDBERG
EERi esimene eestkõneleja,
Europarlamendi kandidaat

Pole kahtlustki, et
igauks sooviks süüa
tervislikku toitu.
Hämmastav on aga see, et
tervisliku toidu hind on
sageli märkimisväärselt
kõrgem... no kuidas nüüd
nimetadagi... juhutoidu
siis... hinnast. Kuidas see
on selliseks kujunenud ja
kas sellest on pääseteed?

Euroopa Liit ju saigi algu-
se terase, söe ja toidu üm-
ber tekkinud vaid-
lustes ning

kaubandusvastuolusid lee-
vendada. Kauplemissõigused
ja subsidiumite vajadus
muutis järk- järgult Euroo-
pa põllumajanduse selli-
seks, et põllumajandustoe-
tuseks kulus peaaegu pool (42%,
mõni aeg suisa 60%) liidu
eelarvest. Nii et põhimõtte-
liselt oleks nagu paranemist
isegi märgata, kuid siiski
on soovitusi vähe arvesse
võetud. Euroopa Komisjon
teeb näo, nagu oleks kõik
korras. Sõnades toetatakse
põllumajanduslikke väike-
tootjaid, kuid tegudes soo-
sitakse industriaalset suur-
tootmist. Need subsidiumid
on küll kellegi

jaoks õnn, kuid lõpp-
kokkuvõttes on tegemist
siiski paraja õnnetusega
nii kultuurilisele mitmekes-
susele kui keskkonnale.

Toidu - selle kasvatami-
ne, hoiustamine ja
roogade valmistamine
ning söömisharjumused
on kultuuri osa. See on Eu-
roopa kultuuri osa. Õigemi-
ni, rahvaste kultuuride osa.
Söögis on nii traditsiooni,
kui oludele sobiva söögi näol
ka lahendus inimeste heale
tervisele. Rikkalik toiduvali-
k on aga ohus. Ohus selle-
sama põllumajandustootuste
mehhanismi tõttu, mis
on muutnud toidutootmise
fossiilkütuste ning kemi-
kaalide rohkeks suurtööstus-
seks. Seda nii Ameerikas
kui Euroopas. Tõsi jah, et
Teise Maailmasõja järgses
ajas, toidu ja muuski nap-
puses, oli toidutootmise
intensiivistamine igati
omal kohal.

Mõne mõttes on see
sarnane olukord
sellelega, kuidas
süsi ja nafta masskasutusse
jõudsid. XIX sajandi lõ-
pul oli küll söel oma
koht, kuid val-

dav osa energiast saadi puid
põletades. Kui 1920. aastate
paiku poleks nafta masska-
sutust tekkinud, oleks ilmselt,
piltlikult öeldes, vii-
mane puu Maalt raiutud nii
umbes 1940. aastate alguse
paiku. Nii on nafta hoidnud
ajalooliselt Maad märksa
metsavaesemaks muutumi-
se eest. Nagu öeldakse - ei
tule teha mitte ainult õigeid
asju vaid nende tegemiseks
on ka õige aeg. Asjaolu, et
sõjajärgne intensiivpõllu-
majandus aitas nälgjaga toime
tulla, ei tähenda seda, et
me täna sama vajaksime.

Intensiivne ja kemikaal-
liiderohke põllumajandus
on tänu turu reeglitele
tõrjunud oma tegevustes
paljud kohalikud väike-
tootjad. Need, kes on
olnud toidukultuuri oma-
pära kandjad. Maailma ja
Euroopa turule orienteeru-
mine Eestiski on hea ajal,
kui toidukaupade järele on
nõudlust. Veerand kuni
kolmandik Eesti suur-

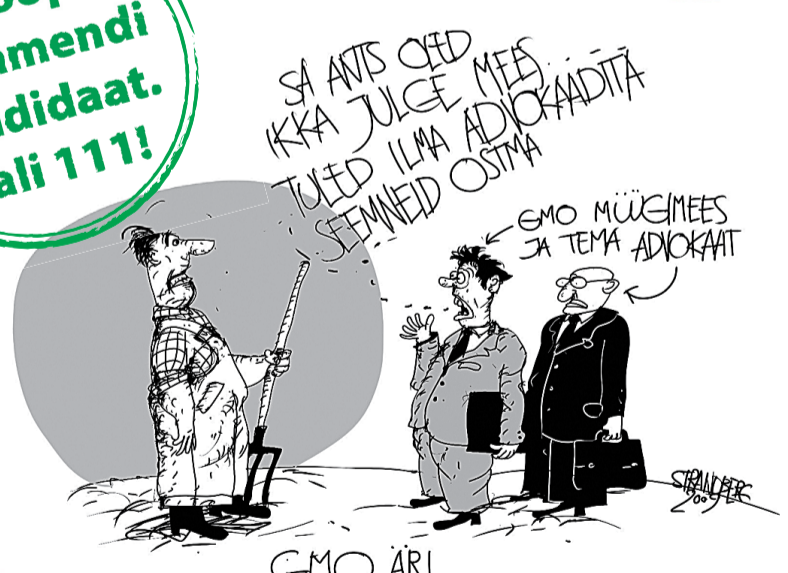
te piimatööstuste toodan-
gust müütati headel aegadel
välisturgudele. Põllu-
majandustootuse aluseks
on meie jaoks vanad või
koguni väga vanad kokku-
lepped. Eesti liitumisel Eu-
roopa Liiduga kokku lepi-
tud põllumajandustootuste
mehhanism ei olnud meile
just kõige soodsam. Kah-
juks suunas seegi meid
konkureerima nendega,
kelle toetused on suure-
mad ja kelle kasum põhi-
nes üli-intensiivsel põllu-
majandamisel.

Meie erinevus Lääne-Eu-
roopa paremate alade põllu-
pidajatest on kasvõi selles, et
viimase poole sajandi jooksul
on Eesti huumusekiht vähe-
nenud kohati umbes 5 cm
võrra ning selle taastumine
võib sõltuvalt piirkonnast
aega võtta 400-1200 aastat!
Meie huumusekihi paksus
on umbes 30 cm. Need, kel-
lega me intensiivpõlluma-
janduslikus tootmises konkureerime,
on aga paksema huumusekihi-
ga piirkondadest.

Järgneb lk 8

**Euroopa
Parlamendi
kandidaat.
Vali 111!**

MAREK STRANDBERG

Erakond Eestimaa Rohelised üks asutajatest ja esimene eestkõneleja, Riigikogu liige. Paljudes ülikoolides loenguid pidav ja praktiseeriv teadlane, peamisteks huvideks materjaliteadus ja ökotehnoloogiad.

Kogus 2004.a. Euroopa Parlamendi valimistel Rohelise üksikkandidaadina 5372 häält ehk 2,3%.

Rahumeelne ja konfliktidele

Riikide ja huvigruppide vaheliste konfliktide põhjuseks on sageli inimeste põhiõiguste rikkumine ja võrdse ligipääsu puudumine ressurssidele. Roheli-

sed soovivad toimivat välispoliitikat, mis peaks vajaduse sõjaliseks sekkumiseks. Esimese sammuna soovivad Rohelised, et Euroopa Parlamendil oleks üle-

vaade kõigest julgeolekuprobleemidest ning kaasarääkimisvõimalus lahenduste leidmisel. Tülide lahendus pole mitte relvades, vaid arukas maailmakorras.

Sissejuhatus

Aastal 2003 sõnastas Euroopa Liit Euroopa julgeolekustrateegia kui ühtse lähenemise rahvusvahelistele konfliktidele ja nende põhjustele. Strateegia defineeris 5 peamist ohtu ja väljakutset: terrorism, regionaalsed konfliktid, riigivõimu teostamise ebaõnnestumine, organiseeritud kuritegevus, massihävitussrelvade ja tuumarelvade laialdane levik. Enamik tänapäeva ohtusid on mittesõjalised ja julgeolekustrateegia peaks tunnustama konflikte tõeliseid põhjuseid ja nendega tegelema. Sellisteks põhjusteks on näiteks inimeste põhiõiguste rikkumine (sh. rikkumised sotsiaalsete õiguste osas), vaesus ja piiratud juurdepääs ressurssidele. 2008. aasta Euroopa julgeolekustrateegia hinnangil tunnistas Nõukogu, et tulevikuks tuleks suuremat tähelepanu pöörata arengukoostööle, energijulgeolekule, küberrünakutele ja kliimamuutustele.

Rohelised on veendunud, et konfliktide lahendamise strateegiatel ei tohiks rõhuasetus olla sõjalistel lahendustel ning need peaksid pigem keskenduma inimeste kui riikide kaitsele.

Konfliktide ennetamist tuleb eelistada juba lahvatanud konflikti lahendamisele. Rohelised pooldavad terviklikku lähenemisviisi konfliktide lahendamisele. Kõik EL-i strateegiad tuleks üle vaadata selle pilguga, et konfliktide vältimine oleks neis kõigis läbiv printsiip. See tagaks, et EL ei põhjustaks ega teravdaks mingil moel konflikti põhjuseid. Partnerlus ja koostöö kodanikuühiskonnaga on võtmeks informatsiooni kogumisel konflikti algpõhjuste kohta ning nende lahendamisel. Euroopa Liit on suurim ametliku arenguabi andja. Kui suudaksime täita ÜRO aastatuhande arengueesmärke, võiksime märkimisväärselt parandada globaalset julgeolekut.

Parim, mida EL saab teha rahu ja konfliktide ennetamise osas, on olla oma välispoliitika eeskujuks. EL-i kodanikud ei saa olla turvatud seni, kuni kõik maailma kodanikud ei ole turvatud.

Peamised faktid ja andmed ning tegevusetuse tagajärjed

Euroopa Liidu lähenemisviisi välispoliitika le on algusest peale kombineerinud sõjalisi ja tsiviilinstrumente. 2008. aastal koostati EL tsiviilplaanerimise ja -juhtimise kava, et planeerida ja juhtida tsiviiloperatsioone vastavalt Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikale. Hetkel toetab see kava paljusid projekte ja välissmissioone, mis aitavad korraldada piirkontrolli ja elujõuliste kohtu- ja karistussüsteemide loomist.

Mõnedel EL liikmesriikidel on seniin tuumarelvad. Rohelised usuvad, et kui ei toimu täielikku tuumadesarmeerimist, siis varem või hiljem tuumarelvade kasutatakse. Tuumarelvad on ka terrorismi sihtmärgid, need võidakse varastada ning nende töötlemise, transpordi ja hoidmisega kaasneb õnnetuste oht. Lisaks võib tuumarelvadega riik sattuda sellise valitsuse kontrolli alla, mis ei kõhkle neid kasutamast.

Kõik probleemid, millega me täna silmitsi seisame – kliimamuutused, majanduskriis ja energianappus, võivad viia konfliktideni. Sellised konfliktid võivad alata näiteks vaesuse, ebaõigluse ja ressursside pärast konkureerimise tõttu. Kui me ei panusta nende kriiside ennetamiseks ja ei kehtesta meetmeid nende kordumise ennetamiseks, toob tulevik kaasa üha uusi konflikte.

Euroopa Liidu võimalused

Euroopa Liidu välispoliitikat teatakse ühise välis- ja julgeolekupoliitika (CFSP) nime all. Selle eesmärgid hõlmavad "ühiseid väärtushinnanguid, põhiühisid,

sõltumatust ja liidu tervikkust" ning "demokraatia ja õigusnormide arendamist inimõiguste ja põhivabaduste osas". CFSP üheks alusdokumendiks on 2003. aasta Euroopa julgeolekustrateegia. Selles tuuakse esile tsiviil- ja sõjaliste vahendite integreeritud lähenemisviisi konfliktide ennetamiseks ja kriisijuhtimiseks. Ühist välis- ja julgeolekupoliitikat puudutavad otsused nõuavad konsensusst Nõukogus ning Europarlamendiga vaid konsulteeritakse.

Kui Lissaboni leping ratifitseeritakse, saab EL-ist juriidiline isik, mis tähendab, et ta võib liituda ÜRO ja Euroopa julgeoleku- ja koostöorganisaatsiooniga (OSCE). OSCE on maailma suurim julgeolekuga tegelev riikidevaheline organisatsioon, mis keskendub õigeaegsele hoitamisele, konfliktide ennetamisele, kriisijuhtimisele ja konfliktijärgsetele lahendustele. Uue Lissaboni lepinguga saaks EL omale ka liidu kõrgema esindaja välis- ja julgeolekupoliitika vallas, kes esindaks EL-i ühistes välispoliitilistes seisukohtades ja koordineeriks EL-i välispoliitikat senisest suurema järjepidevusega.

Roheliste saavutused Euroopa Parlamendis 2004-2009

EL-i kriisennetusvahend

Rohelised leidsid rahastuse, et koos kodanikuühenduste ja kohalike ametivõimudega töötada välja EL-i kriisennetusvahend (process Peacebuilding Partnership). Iga nelja kuu järel toimuvad Komisjoni ja kodanikuühenduste progressikoosolekud, mis annavad Rohelistele võimaluse jälgida Nõukogu ja Euroopa Komisjoni tegevust selles valdkonnas.

Kodanike dialog Euroopa Komisjoniga

Rohelised on vahendanud dialoogi kolmandate riikide

kodanikuühenduste ja Komisjoni vahel ning osalenud vastavate EL-i arenguprogrammide tööühmades tegevuses.

Meedia mitmekesisuse finantseerimine EL-i poolt

Rohelised tagasid Euroopa Liidu poolse toe Farsis asuvalle raadiojaamale European News, et toetada meedia suuremat mitmekesisust Iraanis, sekkumata riigi seisajadesse.

USA raketitõrjesüsteem

Rohelised surusid Europarlamendis läbi otsuse USA raketitõrjesüsteemi vastu. Sellega kritiseeriti liikmesriike individuaalsete lepingute sõlmimist USAga teemal, millel on fundamentaalsed julgeolekumõjud kogu mandrile.

Desarmeerimine

Pärast Roheliste algatusi toetab Europarlament nüüd jõuliselt rahvusvahelist algatust luua globaalne leping kassettpommitamise keelustamiseks. Leping hõlmaks kõiki pommitüüpe, kaasa arvatud EL-i relvatööstuste poolt toodetavad. Lisaks mängisime pöördelist rolli Ottawa lepingu propageerimisel, et keelustada inimressursi hävitamiseks kasutatavad maamiinid. Pärast seda toetas Europarlament keelu laiendamist kõigile maamiinide tootjatele. Roheliste tegevuse tulemusena tagas Europar-

lahendusi otsiv Euroopa

Euroopa Parlamenti kandidaat. Vali 111!

AGU KIVIMÄGI

Rohelise erakonna algatusgrupi (REAG) ja Erakond Eestimaa Rohelised asutajaliige. On olnud ID-kaardi sünni juures, tegelenud aastaid erinevates ametites e-riigi rakenduste ja registrite arendamisega. 1990ndail mitmete riigiettevõtete nõukogu liige, täna Eesti Päevalehe nõukogus.

Parimaks Euroopa Liidu julgeoleku tagajaks on jõukus ja stabiilsus teistes piirkondades ja riikides. Arengukoostöösse ja ÜRO aastatuhande eesmärkidesse panustamine on oluline, kuid sellest ei piisa. Täna migratsioonisurvet Euroopa Liidu piiridel on kõige mõistlikum vähendada mitte Euroopa piire sulgedes, vaid tehes arengumaadele kättesaadavaks tehnoloogiad, mis võimaldavad neil efektiivsemalt majandada ja ära elada. Konflikte lahendades ja suhtluses teiste piirkondadega tuleb alati eelistada diplomaatiat relvastatud sekkumisele. Euroopa on mõeldunud aastasadajal läbi elanud kaks laastavat sõda ja on neist loodetavasti õppinud.

lament EL-i jätkuva rahalise toetuse mineeritud riikide miinidest puhastamiseks ja eraldas senisest suurema rahastamise miinihoivritele.

EL-i relvaekspordi tegevusjuhend

Rohelised andsid märkimisväärse panuse seaduslikult siduva EL-i relvaekspordi juhendi sünni. Juhend takistab olulisel määral relvade eksporti regioonidesse, kus on konfliktid, ebastabiilsus ja esineb inimõiguste rikkumisi. Lisaks olid Rohelised juhtivaks jõuks, kui kindlustati Europarlamendile toetus ÜRO illegaalsete kerg- ja väikerelvade kauplemisega võitlemise programmi rakendamiseks ja täiustamiseks.

Poliitika koordineerimine

Rohelised töid esile kliimamuutuste julgeolekumõõtmel – kui kliimamuutuste mõjud (näiteks põud ja näljahäda) muutuvad sagedasemaks, suureneb ka konfliktide arv, mis muudab kliimakriisi ennetamise ja leevendamise veelgi pakilisemaks. Lisaks teravdame me koordineerimata välispoliitika puhul mitmeid konflikte, näiteks vähendame EL poolse liigse kalapüügi välisvetes kohalike kalurite elatusvahendite hulka, suurendades kohapeal vaesust ja sotsiaalseid pingeid.

Mida Rohelised soovivad?

Poliitika koordineerimine

Pikaajalised lähenemisviisid peavad kokku langeva lühiajalistega, et liikmesriigid ei õõnestaks CSFP-d endi (siseriikliku) taseme tegevusega. ODA suurendamine (eesmärgiks 0,7% SKTst) ning arenguprogrammide efektiivsuse parandamine on samuti moodus rahu tagamiseks.

Selged piirangud militaarlike välispoliitikale

Me soovime selgeid piiranguid sõjalisel alusel seisvale välispoliitikale ning pigem rõhuasetust inimõigustele ja eelkõige inimeste, mitte riikide kaitsele.

Sõjaline sekkumine peab

toimuma ainult ÜRO mandaadi kohaselt

Rahu propageerimine

Rohelised soovivad liikmesriikide sõjalise võimsuse ja sõjaliste kulude vähendamist ning ülejäävate võimsuste üleandmist EL-i rahuvalvele ja rahu loomise tagamiseks.

ÜRO reform

ÜRO reform on hädavajalik, et suurendada üleilmse juhtimise legitimsust ja tõhusust. Seda aitaks saavutada näiteks ulatuslikumat mandaati ÜRO rahu tagamise komisjonile ja efektiivsema ÜRO inimõiguste nõukogu.

Europarlamendi järelevalve

Europarlamendil peab julgeolekuküsimustes (kaasa arvatud välissmissioonid) olema järelevalve, vastustus ja selgus koos selgelt defineeritud sõjaliste missioonide volitamisega Europarlamendi poolt.

Koostöö kohalike kodanikuühendustega

Soovime anda prioriteedi EL-i tegutsemisele koos kodanikuühendustega ja kohalike kogukondadega vägivaldsete konfliktide ennetamiseks, luues näiteks partnerlussuhteid demokraatia ja inimõiguste austamise propageerimiseks.

Sooküsimus

Oluline on naiste tähtsustamine ja nende rolli tugevdamine konfliktide ennetamisel ja lahendamisel. Sageli on just naised need, kes on otseselt mõjutatud ja kõige suutelisemad lahendamata ja vahendamata.

Euroopa tsiviilrahukorpuste loomine

Soovime Euroopa tsiviilrahukorpust, mis austaks rahvusvahelisi humanitaarseaduste ja inimõiguste lepinguid, töötaks konfliktide ennetamise ja lahendamisega konfliktijärgse

tes olukordades. Kodanikuühendustel võiks näiteks olla tsiviileksperdid, kes vahendaksid, nõustaksid ja võimaldaksid avatud era- poolettu suhtlemist.

EL-i naabuspoliitika laiendamine

Soovime ELi naabuspoliitika laiendamist, mis tugevdaks EL-i piiririikide õitsengut, stabiilsust ja julgeolekut.

Täielik tuumadesarmeerimine

2008. aasta Euroopa julgeolekustrateegia näitab, et EL soovib läbiviia mitme poolse lepingu sõlmimiseks radioaktiivsete elementide tootmise keelustamiseks tuumarelvade jaoks. Kuna see on algus, soovime EL-i tuumadesarmeerimise lõpule viia 2020. aastaks. Lisaks soovime, et USA viiks välja oma relvad ja katkestaks ballistiliste rakettide tõrjesüsteemi paigutamise ELi territooriumile.

TÖÖD JÄTKUB. ROHELINE MAJANDUS LOOB UUSI TÖÖKOHTI.

Majanduskriisist aitab välja mitte käripimine, vaid tark investeerimine tulevikku suunatud rohelisse majandusse. Rohelised soovivad Euroopa uue rohelise algatuse läbi luua järgmise 5 aastaga Euroopas vähemalt 5 miljoni uut töökohta. Töökohti aitab luua ja säilitada

panustamine rohelisse majandusse - näiteks taastuvenergia ja energiasäästu valdkondadesse. Inimeste haalu ja majanduskasvu võimalikud ka planeedi piiratud loodusressursside ja kliimatasakaalu ohtu seadnata.

Julge unistada, vali Euroopale roheline tee! See on võimalik. Vali Rohelised Euroopa Parlamendil!

EESTIMAA/ ROHELISED

Isikuvabaduste ja õiguste kaitse

Euroopa Liit asutati kogundlike väärtuste ja põhiõiguste alusel. Ometi on kogemused näidanud, et mõned nendest eksisteerivad senini vaid paberil. Rohelised soovi-

vad sisse seada toimiva inimõiguste tagamise kultuuri EL-i poliitikas ja praktikas. Et võimaldada EL-i järelevalvet inimõiguste kõikehõlmaval rakendamisel, soovivad

Rohelised esimese samana siduvate inimõiguste klausli süstemaatiliselt lisamist ja jõustamist kõigis EL-i lepingutes ja kõigi EL-i liikmesriikide jaoks.

Sissejuhatus

Euroopa Liit toetub ühistele väärtustele ja põhiõigustele. Demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste deklaratsioonis sätestatud põhiõiguste austamisest lähtub nii ELi sise- kui välispoliitika. Euroopa Liidu üks põhieesmärkidest on teha oma teritoriumist vabaduse, julgeoleku ja õigluse piirkond.

Ometi on elu näidanud, et nii sise- kui ka välispoliitikas on ELi seisukohtade ja tegeliku käitumise vahel põhiõiguste küsimustes selge lahknevus. Lisaks on mõnel juhul järjekindluse puudumine ELi sise- ja välispoliitika vahel viinud põhiõigustest ja õigusnormidest kõrvalekaldumiseni või koguni topeltsandarditeni.

Euroopa Parlamendil, kui liikmesriikide kodanike poolt otse valitud esindusorganil, on kohustus toetada põhiõiguste järgimist Euroopa Liidus. Rohelised pole rahul praktikaga, kus liikmesriigid keelavad ELil oma riigis kontorollida inimõiguste järgimist. Sellega õonestatakse ELi rolli inimõiguste kaitsjana kogu maailmas ja kahjustatakse välispoliitika usaldusväärsust põhiõiguste kaitse valdkonnas.

Peamised faktid ja andmed

Alates 11. septembri terrorirünnakust on rahvusvahelist koostööd terrorismi vastu sageli kasutatud põhiõiguste kaitse piiramiseks. Ka Euroopa Liidus on kodanikuõigusi terrorismiga võitlemise sildi all murettekitavalt palju kahjustatud. Näiteks on Euroopa riigid teinud koostööd USA Luure Keskagentuuriga vangide transportimiseks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks. Erakorraliste väljaandmistepraktika, mis on ÜRO piinamistavastase konventsiooniga keelatud, tuleb hukka mõista ja keelduda diplomaatilisest katte kasutamisest. Terrorismivastane strateegia peaks põhinema täielikult

kooskõlal rahvusvaheliste inimõiguste standardite ja kohustustega. Liikmesriigid peavad tunnustama oma osalust inimeste erakorralise väljaandmise ebaseaduslikus praktikas ja võtma tarvitusele kõik vajalikud abinõud, et EL ja liikmesriigid enam kunagi sarnaste inimõiguste rikkumistega ennat ei seoks.

Võrdsete võimaluste olemasolu on kõigi üksikisikute põhiõigus, diskrimineerimise kõigi vormidega tuleb võidelda. Erilist tähelepanu tuleb pöörata etnilistele ja keelelistele vähemustele ning kodakondsuseta inimestele, kes elavad alaliselt mõnes liikmesriigis.

EL on demonstreerinud oma pühendumust inimõiguste kõikehõlmavale rakendamisele, lisades inimõiguste sätte kõikidesse kolmandate riikidega sõmitud raamlepingutesse. Erandiks on seni põllumajandus-, tekstiili- ja kalanduslepingud. Inimõiguste järgimise nõue tuleb kirja panna ka nendesse lepetesse. Kuigi inimõiguste sätte kujutatud endast listele lepingute olulist elementi, on selle sätte rikkumine väga harva viinud inimõiguste tõsise ja püsiva rikkumise korral lepingu tühistamiseni. Erandiks on Cotonou leping, mis sisaldab selget mehhanismi, millest rikkumiskahtluse korral lähtuda. Samasugune mehhanism kõigis ELi sõlmitavates lepingutes kindlustaks inimõiguste järjekindlama rakendamise.

Euroopa Parlamendis on Rohelised süstemaatiliselt rõhutanud vajadust kõigi inimõiguste tagamise vahendite tõhusta ja selge kontrolli ning rakendamise järele. See võimalus on olemas, kuid puudub õige rakendamismehhanism. ELiga liitumise protseduur koos selgelt defineeritud Kopenhaageni kriteeriumidega on näide sellest, kuidas selged kontrolli- ja rakendusmehhanismid võivad parandada inimõiguste tagamise efektiivsust. Kahepoolsete tegevusplaanide arutamine ja hindamine Euroopa naabrussuhtetika raames võib pakkuda täien-

davaid võimalusi inimõiguste tagamise kohustuste kehtestamiseks.

Euroopa Liidu võimalused

Euroopa Liit põhineb Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooniga garanteeritud vabaduse ja demokraatia universaalsetel põhimõtetel ning õigusnormide ja inimõiguste austusel. EL asutamislepingu artiklite 6 ja 7 täiendamiseks võttis Liit 2002. aastal vastu põhiõiguste harta. Hoolimata ebakindlast juriidilisest staatusesest on harta saanud Euroopa kohtutes pretsedendiõiguse viiteseoseks. Lissaboni leping annab hartale siduva seadusliku staatuse ja nõuab ELi liitumist inimõiguste kaitse konventsiooniga.

ELi aluslepped sätestavad inimõiguste rakendamise stiimuleerimise ühise välis- ja julgeolekupoliitika (CFPS) eesmärgina ning neid õigusi toetab põhiõiguste harta. Veel jõustumata Lissaboni lepingu artikkel 21 rõhutab selgelt ELi inimõiguste poliitika sise- ja välismõõtmete vastastikust sõltuvust, nentides, et "Liidu tegevus rahvusvahelisel laval peab juhinduma põhimõtetest, mis on inspireerinud selle loomist, arengut ja laienemist".

EL tegutses ka soolise, rasvilise või etnilise päritolu, religiooni või uskumuse, puude ning vanuse või seksuaalse orientatsiooni alusel toimuva diskrimineerimisega võitlemisel.

Lisaks on ettevõtete sotsiaalne vastutus (CSR) osa Lissaboni strateegiast ja säästvast arengust ning Euroopa Komisjon soovib integreerida CSR-i majanduskasvuga ja põhiõiguste edendamiseks.

Roheliste saavutused Euroopa Parlamendis 2004-2009

Terrorismivastase võitluse ja kodanikuõiguste kaitse tasakaalustamine

Rohelised suutsid osaliselt muuta parlamendi positsioo-

ni terrorismivastase võitluse käigus kodanikuõigustega arvestamise osas. Rohelised viisid sisse kolm põhimõtet: 1) proportsionaalse käitumise põhimõte, mille kohaselt ei tohi riik kunagi oma võimu kuritarvitada (me pole nõus terrorismivastase võitlusega põhiõiguste ja vabaduste tõelist eesmärki ei õnnestata; 2) poliitilise ja õigusliku koostöö raames on just sihivastane uurimine see, mille poole EL kuritegudega võitlemise eemärgide kehtestamisel peab alati püüdma.

Piirangute ja inimõiguste tasakaalustamine

Õigusliku koostöö valdkonna kriminaalasjades on Rohelised kritiseerinud tasakaalu puudumist repressiivsete meetmete (nt Euroopa vahistamisgarantii) ning inimõiguste kaitse- ja kaebeõiguse tagatuse vahel. Rohelised vastutasid parlamendis protseduuriõiguse miinimumstandartide raportit eest, mida pole veel vastu võetud. Tänu Rohelistele on suurem osa parlamendist tänaseks veendunud inimõiguste kaitsmise vajalikkuses.

Antidiskrimineerimine

Rohelised sundisid Euroopa Komisjoni täitma oma 2004. aasta lubadust esitada ettepanek antidiskrimineerimise direktiivi koostamiseks. Rohelised on vastutavad Europarlamendi raportit koostamise eest selle direktiivi kohta ja see annab meile võimaluse tagada, et direktiiv on nii kõikehõlmav, sidus ja teostatav kui võimalik.

Andmekaitse

Põhiõiguste hulka kuuluvad ka õigus privaatsusele ja eriti isikuandmete kaitsele. Roheliste survele esitas Euroopa Komisjon seaduse isikuandmete kaitsmiseks poliitise ja justiitskoostööl ELi tasemel ning selle võttis Nõukogu ka hiljuti vastu.

ELi põhiõiguste hindamine 1

2004. aastal lõpetati ülevaadete koostamine põhi-

õiguste kohta Euroopa Liidus. Tänu Roheliste survele on aruanne põhiõiguste kohta ELis nüüd perioodi 2004-2008 kohta taas koostamisel. Sellel raportil oli ja on tähtsaim roll Euroopa põhiõiguste rakendamise hindamisel. Inimõiguste Agentuuri koostatava aastaaruande alusel. Rohelised mõistavad hukka agentuuri volituste piiramise, kuna see välistaks süstemaatilise järelevalve sellistes valdkondades nagu terrorismivastased strateegiad, väärkohtlemine ja jõu kasutamine poliitisei poolt; õigus õiglasel ülekuulamisele, naistevastane vägivald ja inimkaubandus.

ELi põhiõiguste hindamine 2

Kuna Roheliste saadik juhib Europarlamendi inimõiguste alamkomisjoni, saime reformida maailma inimõiguste aastaruande struktuuri. Nüüdsest hinnatakse aruandes inimõiguste tagamise instrumentide efektiivsust, mitte ei loetleta lihtsalt toimunud rikkumisi. Rohelised toetavad spetsiifiliste inimõiguste juhtnööride täitmise regularset hindamist Euroopa Liidus. Samuti tervitavad Rohelised

hiljuti ELis vastu võetud naiste- ja tüdrukutevastase vägivalda ning kõigi taolise diskrimineerimise vormidega võitlemise reegleid. Nimetatud teema paremaks katmiseks soovivad Rohelised luua ELi erisaadiku ametikoha naiskõnitsimustes.

**Euroopa
Parlamendi
kandidaat.
Vali 111!**

Põhiõiguste edendamise finantseerimine

Roheliste survele sai Euroopa Parlament Euroopa Komisjonilt õiguse luua uus inimõiguste ja demokraatia edendamise rahvusvaheline fond. Fondist rahastatakse kodanikuühiskonna organisatsioone, küsimata selleks kooskõlastust kolmandate riikide valitsustelt. Vastava raporti kaasautorina parlamendis rõhutasid Rohelised vajadust paindlikkuseks ka nende kodanikuühenduste rahastamisel, mida riiklikud repressiivorganid ei tunnusta Fondis on ka otse-ohus olevatele inimõiguste kaitsjatele kiire rahaldamise võimalus.

Välispoliitika sidusus

Rohelised visandasid parlamendis raporti ELi sanktsioonide, kui inimõiguste valdkonna ühe meetme hindamiseks. Tehti rida konkreetseid ettepanekuid, kaasa arvatud soovitus luua konkreetne ja ühtne metoodika praeguse ad hoc tegutsemise asemel. Sellega peaks kaasnema selge otsustusprotsess, eesmärgid, kriteeriumid ja seire. Läbi paistvust ja järjepidevust aitaks suurendada ka sõltumatute ekspertide võrgu loomine, mis avaldaks regulaarseid aruandeid olukorra kohta.

Tegevuste soovitamine inimõiguste rikkumiste vältimiseks

Rohelised on korduvalt ja edukalt pakkunud tegevuste rikkumiste rikkumistega võitlemises, seda Euroopa Parlamendi kiireloomuliste resolutsioonide kaudu. Näiteks Roheliste resolutsioonid naiste mõrvamise kohta Mehhikos ja Kesk-Ameerikas aitasid probleemi avalikkuse ette tuua. Samuti olid resultatiivsed meie resolutsioonid inimõiguste olukorras Hiinas, Venemaal, Tuneesias ja Egiptuses ning küberdissidentide kohta. Resolutsioonid pakkusid ka ELi praktilist abi ja kogemusi ning survestasid asjassepuutuvate riikide valitsusi probleemiga tegelema.

Mida rohelised soovivad?

Autentne inimõiguste austamise kultuur Euroopa Liidus

Rohelised soovivad läbi ulatusliku järelevalvesüsteemi väljaarendamise jõuda autentse "inimõiguste austamise kultuuri" Euroopa Liidus. Selleks soovivad Rohelised sõlmida koostöölepingud kesksete rahvusvaheliste inimõiguste kaitse institutsioonidega, nagu ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo (OHCHR) ning demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR). Koostöös mõlema bürooga võiks määrata inimõiguste volinikud kõigis ELi institutsioonides. Lisaks kutsuvad Rohelised Euroopa Liitu üles sõlmima raamlepingut mõlema ÜRO bürooga, et propageerida ÜRO konventsioonide ratifitseerimist ja rakendamist kõigi ELi liikmesriikide poolt.

Inimõiguste kaitse järelevalve liikmesriikides

Rohelised soovivad toepeltstandardite vältimiseks tagada inimõiguste olukorra järelevalvet liikmesriikides, mis tugedaks ELi keskset rolli inimõiguste tõelise kaitsjana maailmas.

Inimõiguste sätete pidev lisamine rahvusvahelistesse lepingutesse

Rohelised on seisukohal, et inimõiguste nõudeid tuleb süstemaatiliselt lisada kõigile Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitavatele lepingutele. Lisaks peab lepingutele lisama vastavad selged rakendusmehhanismid, kaasa arvatud protseduur poolte vahelisteks konsultatsioonideks. Europarlament peab saama lepinguläbirääkimiste eel osaleda ELi läbirääkimismandaadi sõnastamisel.

Ettevõtete sotsiaalne vastutus

Rohelised soovivad uut seadusandlust ELi ettevõtete sotsiaalse vastutuse tegelikuks integreerimiseks tarnekettes. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) raames antud info riikide kohta, kes rikuvad süstemaatiliselt ILO põhistandardeid, peaks automaatselt viima Euroopa Komisjoni poole uurimiseni.

Inimõiguste sätete regulaarne järelevalve kaubanduslepingutes

AVATUS
ON VÕTI
TÄHTSATE
KÜSIMUSTE
LAHENDAMISEKS.

Viimasel ajal tekib üha sagedamini küsimus, kuidas mõni inimene meie eest sõna võtma on sattunud. Oled andnud oma hääle, kuid tihtipeale ei kaasne sellega loodetud tulemused.

Erakond Eestimaa Rohelised loob võimaluse kaasa rääkida Sind puudutavate otsuste langetamiseks. Otsedemokraatia avab ukseid seaduslikele rahvalgatusele, mis aitab Sul muuta elu nii oma kodukülas kui kogu Euroopas.

Julge unistada, vali Euroopale roheline tee! See on võimalik. Vali Rohelised Euroopa Parlamendil!

**EESTIMAA/
ROHELISED**

Toiduainete hinnavõrdlus Euroopa riikides (aprill 2009)

piim 1l röstisai 1kg juust 1kg banaanid 1kg tomatid 1kg või 1kg kanamunad 10tk makaronid 1kg apelsiinimahl 1l hakliha 1kg kokku

	piim 1l	röstisai 1kg	juust 1kg	banaanid 1kg	tomatid 1kg	või 1kg	kanamunad 10tk	makaronid 1kg	apelsiinimahl 1l	hakliha 1kg	kokku
Hispaania	10,6	19,8	101,2	22,2	21,1	77,7	16,5	12,2	8,4	85	374,7
Iirimaa	15,6	30	195,3	23,2	26,4	105,3	31	20,9	14,5	78	540,2
Suur-Britannia	11,2	9	84,2	14	29,3	51	20,4	15	10,6	38,4	283,3
Kreeka	18,4	37,9	94,7	31,7	36,8	40,7	37,9	23,4	19	101,2	441,8
Norra	24	62,7	150,5	30,1	37,3	89,9	56,2	33,4	16,8	139,2	640,1
Prantsusmaa	18,7	39	143,1	36,7	45,7	131	37,8	38,7	15,4	174,7	680,8
Rootsi	10,3	33,2	148,4	31	56,5	73,5	20,7	18,3	12	98,9	502,8
Saksamaa	7,5	14	77,5	24,8	42,7	40,6	21,7	12,2	7,2	76,9	325,1
Soome	15	53,5	99,4	31,8	65,5	74,7	21,7	15,6	12,9	103,1	493,3
Tšehhi	7,8	24,6	68,8	22,6	29	55,7	14,5	10,1	13,1	48,8	295,2
Eesti	6,7	22,6	99,4	29,3	25,9	77,2	22,5	15,8	13,6	70,7	383,6

hinnad Eesti kroonides

Toidumured ja toidurõõmud

algus lk 1

Põllumajanduse kesk-konnamõjud ei piirdu ainult toidu kvaliteediga, vaid kõigi Läänemere riikide osakaal selle mere ökosüsteemi vaesustamisel on märkimisväärne just põllumajanduse iseloomu tõttu. Samas kuuleme, et kalurid on hädas väikeste kalasaakide tõttu - nendegi traditsioonid ja harjumused on häiritud. Üksluiselt intensiivne tootmine on oma jõudnud maalt merre ja muutnud sealse elu vähetootlikult ühekülgseks. Just inimese oma tegevusega, mitte hülged või kormoranid nagu seda vahetevahel näidatakse soovatakse.

Põllumajanduse ja toiduvälistamise ühiseväärtused peavad Euroopas muutuma, muud teed lihtsalt pole. See saab olema suuremaid vaidlusi Euroopa Liidus. Kuid me peame saavutama, et Euroopa Liidu põllumajanduspoliitika keskenduks ennekõike väärtustele. Nendeks väärtusteks on inimest toetav ning loomult terviklik ökosüsteem nagu ka toidukultuur, mis pole inimese tervisele ohtlik.

Ja siis veel üks tont, mis käib mööda Euroopat ja põllumehi ringi. See on muundkultuuride - GMO-de pakku-mine. Vabakaubandussuhete omapära (need nimelt ei sisalda keskkonnanõudeid, kahjuks) on muutnud GMO-de pealetungi näib, et paratamatuks. Samas on tegemist aga määratu ökoloogilise kahjuga, mida raha tekitamise huvides loodud taimed endast kujutavad. Muundkultuuridel on aga teinegi, sotsiaalmajanduslik varjukülg: nimelt viib see taimekasvatavad eriti kehva sõltuvusseisu, sest ta kaotab palju, nagu näiteks seemnete paljundamise õiguse. Võita saab GMO-farmer aga ainult kohustusi. Kohustuse osta kindlas koguses mürgkimikaale ja neid ka suurtes kogustes kasutada. Muundkultuurid intensiivistavad paratamatult põllumajandustootmist ning lisavad sellele ka õiguslikke lõkse. Kasvõi selliseid, et võite saada kohtutakse ja teilt võidakse nõuda ka rahalisi makseid ning seda juhul, kui mõni muundatud ja patenteeritud taim on teie põllule elama asunud ilma, et te oleks selle eest maksnud.

Roheliseks revolutsiooniks põllumajanduses ristitud Teise Maailmasõja järgselt toimunud selle valdkonna tööstuslikuks muutmine; rohkem kemikaale, rohkem sünteetilisi väetisi, rohkem põllumajandusmasinaid. Nagu juba mainitud, oli see näljaaja järgselt ainuvõimalik samm. Me ei revideeri ajalugu. Täna vajab nii Eesti, Euroopa kui terve maailm uut, seekord tõelist rohelist revolutsiooni. Muutust, kus meie teadmised ökosüsteemidest ning nende toimimisest oleks rakendatud ka põllumajanduses. Ökoloogiline ning lokaalne maamajandus on võimalik ja täna suisa möödapäasmatu!

Toit on osa meie kultuurist ja tervisest ning üksiline tehisaaineist kubisev ja enne tarbimist kordi ümber Maa veetud toit, on pigem märk meie kultuurilise ning tervise allakäigu algusest. Eestil on sellistest muutustest vaid võita. Kohalikud ning väikevõi mikrotootmised on need, mis majanduskriisi oludes koos ökoloogilise toidutootmisega ka meie enda majandusturgutaksid. Mõtlemise ja valime ka põllumajandusele roheline tee!

VALI EUROOPALE ROHELINE TEE!

TOIT peab sööjat rõõmustama. Taotleme õiglast hinda tervislikule toidule ja selget toiduteabe nähtavust pakenditel.

MAA ON MEIE KODU, nii peame temasse ka suhtuma. Me ei poolda looduse ja tuleviku arvelt majandamist.

MAAELU tähendab nii saamist kui andmist. Seisame selle eest, et Euroopa Liidu toetusi jagataks eelkõige neile kohalikele põllumeestele, kes oma saadusi kasvatades ja töödeldes arvestavad inimese tervise ning puhta loodusega.

ENERGIA on olemas. Arukalt tarbides jagub kõigile. Seisame aruka energiakasutuse ja taastuvenergia eest.

TÖÖD jätkub. Roheline majandus loob uusi töökohti. Rohelised loovad Euroopa uue roheline algatusega järgmise 5 aastaga Euroopas vähemalt 5 miljonit uut töökohta.

AVATUS on võti tähtsate küsimuste lahendamiseks. Loomes Sulle võimaluse kaasa rääkida just Sind puudutavate otsuste langetamises.

Julge unistada, vali Euroopale roheline tee! See on võimalik. Vali Rohelised Euroopa Parlamenti!

EESTIMAA ROHELISED

ROHELISED TEAVAD, MIDA EUROOPAS TEHA! UURI JA KÜSI INTERNETIS WWW.ERAKOND.EE

ROHELINE MAJANDUS LOOB UUSI TÖÖKOHTI! UURI JA KÜSI INTERNETIS WWW.ERAKOND.EE

VALI EESTILE JA EUROOPALE ROHELINE TEE... VALI ROHELISED EUROPARLAMENTI! KÜSI INTERNETIS WWW.ERAKOND.EE